

Sygn. akt II CSK 322/15

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa E. C.

przeciwko M. K.

z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanego – M. K.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 grudnia 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z dnia 14 stycznia 2015 r., sygn. akt I ACa 614/14,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1800 (jeden
tysiąc osiemset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany M. K. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14 stycznia 2015 r. zmieniającego zaskarżony przez powódkę E. C., pozwanego oraz interwenienta ubocznego M. K. wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z siedzibą w Pile z dnia 5 grudnia 2013 r. w ten sposób, że uznał za bezskuteczną w stosunku do powódki E. C. zawartą w dniu 6 stycznia 2009 r. umowę darowizny wraz z ustanowionym na rzecz D. i M. małżonków K. dożywotnim i bezpłatnym prawem użytkowania nieruchomości, w celu ochrony przysługującej powódce wobec M. K. wierzytelności pieniężnej w wysokości 150.000 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami. Apelację pozwanego i interwenienta ubocznego Sąd Apelacyjny oddalił w całości. Zmiana w stosunku do orzeczenia Sądu pierwszej instancji - który uwzględnił skargę paulińską powódki jedynie częściowo i uznał za bezskuteczną w stosunku do powódki E. C. tylko umowę darowizny, przyjmując, że była czynnością odrębną od ustanowienia bezpłatnej służebności użytkowania na rzecz darczyńców - polegała na tym, że Sąd Apelacyjny przyjął, iż skarżona czynność prawna prowadziła do pokrzywdzenia powódki nie tylko z powodu wyzbycia się przez dłużnika składnika majątkowego, z którego mogłaby uzyskać zaspokojenie, ale także z racji obciążenia - w ramach świadczenia wzajemnego - całej nieruchomości ograniczonym prawem rzeczowym skutecznym *erga omnes*, co powoduje, że możliwość przeprowadzenia skutecznej egzekucji w takiej sytuacji doznaje istotnego ograniczenia i ma wpływ na zakres ewentualnego zaspokojenia. Sąd Apelacyjny wskazał, że cała czynność prawna z 6 stycznia 2009 r. została dokonana z pokrzywdzeniem wierzycielki, była nieodpłatna i z mocy art. 527 § 1 i 2 oraz art. 528 k.c. uzasadniała uznanie jej za bezskuteczną wobec powódki.

W skardze kasacyjnej pozwany zarzucił naruszenie prawa materialnego - art. 871 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie oraz art. 527 i nast. k.c. przez błędną wykładnię, a także naruszenie art. 528 k.c. oraz art. 530 k.c.; powołał się też na uchybienie art. 162 k.p.c. i wniósł o uchylenie wyroków Sądów obu instancji i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego jej rozpoznania,

ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka wniosła o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie o jej oddalenie w całości i zasądzenie na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Skarżący uzasadnił potrzebę rozpoznania jego skargi przesłankami przewidzianymi w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. to znaczy wystąpieniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebą wykładni przepisów prawa budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Dostrzeżone zagadnienie ujął w pytaniu „czy w tej sprawie doszło do działania z pokrzywdzeniem wierzyciela w rozumieniu art. 527 k.c. i nast.?” Interpretacji wymagają, jego zdaniem, art. 871 k.c. oraz art. 527 i nast. k.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurystycznego, którego rozpatrzenie przyczyni się do rozwoju myśli prawnej i będzie miało znaczenie nie tylko do oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także przy rozstrzyganiu innych podobnych spraw. Zagadnienie to musi przy tym rzeczywiście występować w sprawie i mieścić się w zakresie problematyki,

która podlega badaniu w postępowaniu kasacyjnym. Skarżący powinien dostrzegać zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację prawną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2015 r., I CSK 976/14, LEX nr 1802572). Ponieważ zagadnienie nie może mieć charakteru *stricte* kazuistycznego i sprowadzać się do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 2015 r., V CSK 598/14, LEX nr 1678102 i z dnia 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 1678073), to nie sposób uznać za takie sformułowany przez skarżącego problem ujęty przez niego w zacytowanym pytaniu, które jednoznacznie nawiązuje jedynie do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy i subsumcji tego stanu faktycznego, nie zaś do wątpliwości natury prawnej. Zagadnienie przedstawione przez skarżącego nie jest więc istotnym zagadnieniem w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Skarżący powołał się także na potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości. W takim wypadku obowiązkiem skarżącego jest nie tylko wskazanie przepisów wymagających jego zdaniem wykładni, ale także sprecyzowanie poważnych wątpliwości interpretacyjnych związanych z ich stosowaniem z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości, bądź przedstawieniem rozbieżności w ich wykładni w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2014 r., III SK 63/13, LEX nr 1455742). Pozwany nie wypełnił tego obowiązku. Wszystkie wątpliwości łączy jedynie z konkretnymi, indywidualnymi okolicznościami niniejszej sprawy i stosowaniem przepisów prawa do ustalonego stanu faktycznego. Przy tym w żadnym z punktów uzasadnienia wniosku o przyjęcie sprawy do rozpoznania, redakcyjnie ujętego w 4 odrębne jednostki, nie przywołał wątpliwości, które - wyizolowane z otoczki faktycznej - wskazywałyby na rzeczywiste wystąpienie interesującego i niewyjaśnionego dotąd problemu prawnego lub interpretacyjnego.

W związku z powyższym uznać należy, iż powołana przez skarżącego podstawa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wystąpiła. Okoliczności

sprawy nie wskazują też, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpatrzenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., a wysokość tych kosztów z postanowień § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 6 i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490).